

Gids duurzame aankopen

Kantoortoestellen

L_ALG_ToestellenKantoor_Electronica

Proceseigenaar : ISO-projectteam

Gelinkt aan P_ALG_AankoopGoederenDiensten

datum: 26/09/2013

versie: 2

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	1
1. OMSCHRIJVING	3
2. TER INFO: WAT ZIJN DUURZAME KANTOORTOESTELLEN?	3
2.1. Milieu.....	3
2.2. Eerlijke handel.....	3
2.3. Sociale economie	3
3. VEREISTEN BINNEN DE GIDS DUURZAME AANKOPEN	3
3.1. Verplichtingen	3
Schema A	4
Schema B	5
3.2. Optioneel.....	6
3.3. Raamcontract.....	10
4. OPNAME VAN DUURZAAMHEIDSCRITERIA IN BESTEKKEN	10
4.1. Titel	11
4.1.1. Milieucriteria in de titel.....	11
4.1.2. Criteria sociale economie in de titel	11
4.2. Kwalitatieve selectiecriteria	11
4.2.1. Milieucriteria in de selectiecriteria.....	11
4.2.2. Criteria sociale economie in de selectiecriteria	12
4.3. Technische specificaties	12
4.3.1. Milieucriteria in de technische specificaties	12
4.3.2. Criteria sociale economie in de technische specificaties	13
4.4. Gunningscriteria	13

4.4.1. Milieucriteria in de gunningscriteria	13
4.4.2. Criteria sociale economie in de gunningscriteria.....	15
4.5. Uitvoeringsvoorwaarden.....	15
4.5.1. Milieucriteria in de uitvoeringsvoorwaarden.....	16
4.5.2. Criteria sociale economie in de uitvoeringsvoorwaarden	16
5. VOORBEELDMAILS EN –BESTEKKEN	16
5.1. Kleine overheidsopdracht – Mail (< 8.500 euro).....	16
5.2. Gemiddelde overheidsopdracht – bestek (≥ 8.500 euro en < 85.000 euro) 18	
5.3. Grote overheidsopdracht ≥ 85.000 euro – speel op zeker!	21
6. MOGELIJKE LEVERANCIERS.....	22
7. MEER INFO?.....	22

1. Omschrijving

Kopieermachines, digitale duplicators, faxmachines, multifunctionele toestellen, printers en scanners. De machines kunnen met externe of interne scanners uitgerust zijn. Pc's, draagbare computers en drankautomaten komen in aparte gidsen aan bod.

2. Ter info: wat zijn duurzame kantoortoestellen?

2.1. Milieu

De milieu-impact van kantoortoestellen hangt samen met het energieverbruik, instellingen voor zuinig papier- en toner verbruik, de materialen waaruit ze zijn samengesteld, vervangbaarheid en recycleerbaarheid van onderdelen (zoals batterijen), luchtmissies, geluidsemisatie...

2.2. Eerlijke handel

N.v.t.

2.3. Sociale economie

De sociale economie bestaat uit verschillende bedrijven en organisaties die bepaalde maatschappelijke meerwaarden vooropstellen en volgende basisprincipes respecteren:

- voorrang van arbeid op kapitaal
- democratische besluitvorming
- maatschappelijke inbedding
- transparantie
- kwaliteit
- duurzaamheid

De sector sociale economie stelt in de provincie Antwerpen ongeveer 7.500 mensen uit verschillende kansengroepen tewerk, in meer dan 400 sociale economie organisaties. Een overzicht van deze organisaties en hun producten en dienstverlening vind je in de catalogus sociale economie op www.provant.be/SE.

Meer informatie kan je bekomen bij het Provinciaal Steunpunt Sociale Economie (sociale_economie@admin.provant.be).

3. Vereisten binnen de Gids duurzame aankopen

3.1. Verplichtingen¹

Binnen de Gids duurzame aankopen moeten kantoortoestellen op zijn minst voldoen aan onderstaande voorwaarden. Deze criteria moeten worden opgenomen in het bestek.

Energieverbruik: Het product moet schema A	Meer info vind je in het hoofdstuk: Wat zijn duurzame kantoortoestellen? Voorwaarden rond energieverbruik
---	---

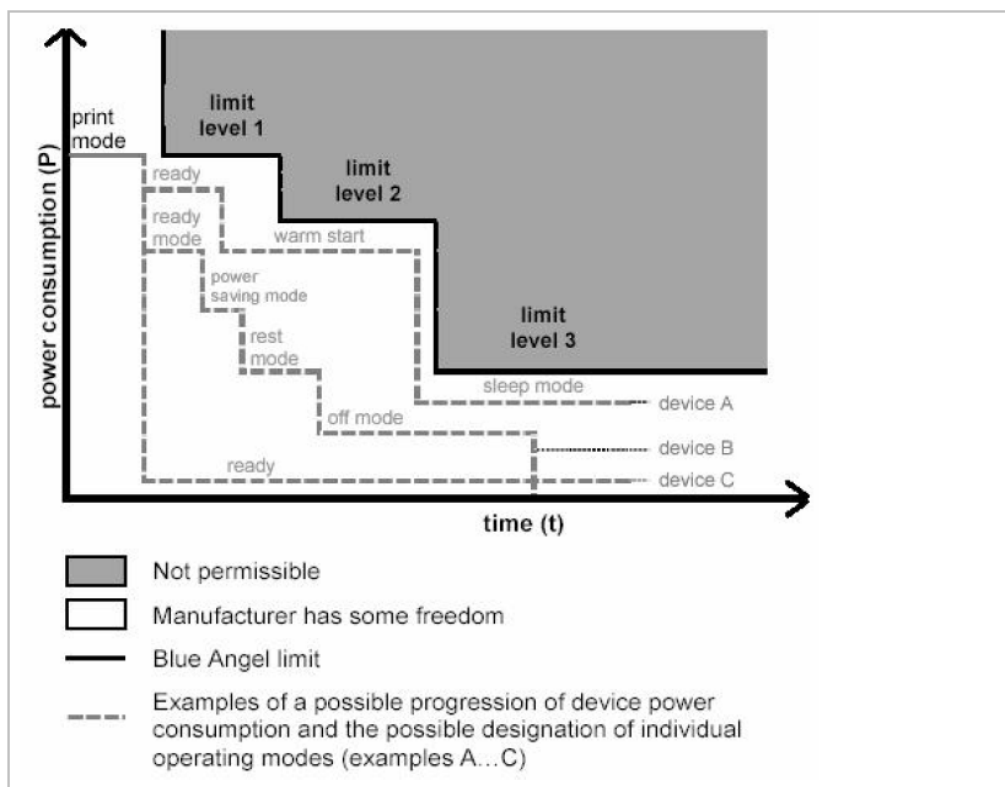
¹ gebaseerd op de criteria opgenomen in de [Gids voor Duurzame Aankopen](#). Toestellen met het 'Blauwe Engel' label voldoen aan alle energiecriteria.

OF schema B volgen.

neem je bij voorkeur op in de [technische specificaties](#).
Neem in bijlage onderstaande schema's op. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label (schema A) of het Energy Star-label (schema B).

Schema A²

Curve van het stroomverbruik en de hersteltijd.

De curve van het stroomverbruik van het toestel gedurende de tijd die verstrijkt na het einde van een primaire functie (niet alleen kopiëren of printen) en terwijl geen andere primaire functie wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld in slaapmodus) mag de opgegeven grenscurve niet overschrijden. De grenscurve wordt bepaald:

- door een in Bijlage A bepaald maximaal stroomverbruik dat specifiek is voor het product: Power limit Curve limits.
- door in de fabriek ingestelde standaard activeringstijden, die zo ingesteld kunnen worden dat het apparaat de grenscurve niet overschrijdt. De gebruiker kan de activeringstijd van de individuele slaapmodus wijzigen, met een vaste bovengrens van niet meer dan 240 minuten. De grenzen worden vermeld in Bijlage A: Power limit Curve.

De hersteltijd, de tijd die nodig is om van een modus met laag verbruik naar de modus "klaar" terug te keren, is beperkt.

	Grens niveau 2	Grens niveau 3
Elektrofotografische toestellen	$0.4 \times \text{SSW} + 10$ (maximum 35 sec.)	$0.5 \times \text{SSW} + 30$ (maximum 60 sec.)
Inkjet-toestellen	5 sec.	5 sec.

² Alle bijlagen waarnaar schema A verwijst, staan uitgewerkt bij de download RAL-UZ 122 van de [Blauer Engel](#).

Schema B

Typisch elektriciteitsverbruik (TEC) en Operationele modus (OM) EU toolkit: kern]

Het product mag de TEC- of OM-grenzen niet overschrijden. TEC, het typische elektriciteitsverbruik, wordt gedefinieerd als het verbruik gedurende een week van een machine in normaal bedrijf, gemeten in kilowattuur (kWu). De meetprocedure wordt gedefinieerd in het Energy Star-programma. (<http://www.energystar.gov>). De operationele modus betreft het energieverbruik van het product in diverse modi met laag stroomverbruik, van actief (hoogste verbruik) via slaapmodus tot stand-bymodus (laagste verbruik). De OM-benadering definieert het stroomverbruik in slaapmodus, de modus nadat de primaire functie geëindigd is, maximale tijdslimieten voor de slaapmodus voor het toestel naar stand-bymodus schakelt, en grenzen voor het maximale stroomverbruik in stand-bymodus.

Machines voor standaard formaat³ moeten geëvalueerd worden aan de hand van de TEC-methode, machines voor klein⁴ en groot⁵ formaat moeten geëvalueerd worden aan de hand van de OM-methode. De volgende uitzonderingen op deze regel moeten de OM-methode volgen:

- faxmachines voor standaard formaat
- multifunctionele inkjet-machines voor standaard formaat
- impactprinters voor standaard formaat
- inkjet-printers voor standaard formaat
- scanners voor standaard formaat

De TEC-waarden voor elk producttype worden gegeven in Bijlage B: Typical Electricity Consumption. OM-producten moeten voldoen aan de standaard vertraginginstellingen van Bijlage C: Operational Mode limits, bij de levering van het product. Bovendien moeten alle OM-producten geleverd worden met een maximale vertragingstijd van niet meer dan vier uur, die alleen door de fabrikant gewijzigd kan worden. Deze maximale vertragingstijd kan niet door de gebruiker beïnvloed worden.

Meer informatie over het bepalen en toepassen van de correcte methode (OM of TEC) kan geraadpleegd worden op <http://www.energystar.gov>.

<p>dubbelzijdige kopieerfunctie</p>	<p>Toestellen met een maximale bedrijfssnelheid van meer dan 45 vellen A4 per minuut, moeten voorzien zijn van een automatische dubbelzijdige kopieerfunctie (een duplexeenheid). Alle andere toestellen met een lagere maximale bedrijfssnelheid moeten ten minste een manuele optie (kopieermachines) of een bijkomende softwarematige optie (printers, multifunctionele toestellen) hebben voor dubbelzijdig afdrukken op A4 papier. Voorwaarden rond opties voor dubbelzijdig afdrukken neem je bij voorkeur op in de technische specificaties.</p>
<p>Geen gehalogeneerde polymeren en de toevoeging van organische</p>	<p>Voorwaarden rond vlamvertragers neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. (Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label en het Nordic Swan-label).</p>

³ "Standaard formaat" omvat machines die ontworpen zijn voor media op standaard formaat (bijv. Letter, Legal, Ledger, A3, A4 en B4), met inbegrip van machines voor media op continu formaat met breedten tussen 210 mm en 406 mm. Standaard format producten zijn ook in staat klein format te behandelen.

⁴ "Klein formaat" omvat machines die ontworpen zijn voor media die kleiner zijn dan standaard media (bijv. A6, 4" x 6", microfilm), met inbegrip van media voor continu formaat met breedten van minder dan 210 mm.

⁵ "Groot formaat" omvat machines die ontworpen zijn voor A2 en grotere media, met inbegrip van machines voor media op continu formaat met een breedte van 406 millimeter (mm) of meer. Producten voor groot formaat kunnen ook in staat zijn om op media op standaard of klein formaat te drukken.

<p>gehalogeneerde verbindingen als vlamvertragers</p>	<p>Zijn vrijgesteld van deze regel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fluorhoudende organische additieven (bijvoorbeeld antilekmiddelen) die gebruikt worden om de fysische kenmerken van kunststoffen te verbeteren, op voorwaarde dat hun concentratie niet groter is dan 0,5 procent per gewicht. • Fluorhoudende kunststoffen, zoals PTFE. • Kunststof onderdelen die minder dan 25 gram wegen. Ze mogen echter geen PBB's (polybroombifenylyl), PBDE (polybroomdifenylether) of chloorhoudende paraffines bevatten. (Deze vrijstelling geldt niet voor toetsenborden.) • Bijzondere kunststof onderdelen in de nabijheid van verwarmings- en fuserelementen. Ze mogen echter geen PBB's, PDBE's of chloorhoudende paraffines bevatten. • Grote kunststof delen die aantoonbaar hergebruikt zijn en gekenmerkt zijn volgens ISO 11469: 2000. Ze mogen echter geen PBB's, PBDE's of chloorhoudende paraffines bevatten.
--	--

3.2. Optioneel

Voor duurzamere kantoortoestellen kan je ook volgende criteria opnemen in je bestek.

<p>stroomverbruik: specifieke externe stroombronnen voldoen aan de vereisten van de richtlijn van de Europese Commissie betreffende het efficiëntieniveau van externe stroombronnen⁶</p>	<p>Meer info vind je in de Code of conduct on efficiency of external power supplies. Voorwaarden rond stroomverbruik neem je bij voorkeur op in de technische specificaties.</p>
<p>stroomverbruik in slaapmodus is niet groter dan 'Grenswaarde in watt = uitgaand vermogen x 0,004 + 0,4 watt'</p>	<p>Meer info vind je in de Code of conduct on efficiency of external power supplies. Voorwaarden rond stroomverbruik neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blauwe Engel-label of het Nordic Swan-label.</p>
<p>aan/uit schakelaar op goed bereikbare plaats</p>	<p>Aanwezigheid van een schakelaar, op een in een normale opstelling goed bereikbare plaats, om het toestel uit te kunnen uitschakelen met aangesloten stekker. Voorwaarden rond schakelaars neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blauwe Engel-label.</p>
<p>vervangbaarheid van batterijen en accu's</p>	<p>Vervangbaarheid (op het einde van hun levensduur) van batterijen en accu's die niet ontworpen zijn om door de gebruiker vervangen te worden. Vervangen gebeurt bij</p>

⁶ Code of conduct on efficiency of external power supplies - version 2; 24.01.2004; http://energyefficiency.jrc.cec.eu.int/html/standby_initiative.htm

	<p>voorkeur zonder de volledige printplaat of vergelijkbare onderdelen waarop de batterijen en accu's geïnstalleerd zijn te moeten vervangen. Voorwaarden rond vervangbaarheid van batterijen en accu's neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label.</p>
<p>kunststof delen die zwaarder zijn dan 25 gram, zijn voorzien van een permanente markering die het materiaal identificeert, conform met ISO 11469: 2000.</p>	<p>Voorwaarden rond kunststof neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-of het Nordic Swan-label</p>
<p>Kunststof onderdelen zijn gemaakt van een enkel polymeer of van compatibele polymeren, met uitzondering van de behuizing.</p>	<p>Om het aantal verschillende materialen te beperken, moeten kunststof delen van de behuizing die meer dan 25 gram wegen uit enkele polymeer of mengeling van polymeren bestaan. Voorwaarden rond kunststof neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label en het Nordic Swan-label.</p>
<p>kunststof behuizingen bestaan uit maximum vier scheidbare polymeren of mengelingen van polymeren</p>	<p>Voorwaarden rond kunststof neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label.</p>
<p>goed recycleerbaar: onder meer: gestandaardiseerde structuur- en assemblagetechniek; vermijden van niet-scheidbare verbindingen (bijv. gelijmd, gelast) tussen verschillende materialen, tenzij ze technisch vereist zijn; gemakkelijk scheidbare mechanische verbindingen; gemakkelijke scheidbaarheid van de uitrusting door een enkele persoon.</p>	<p>Voorwaarden rond recycleerbaarheid neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label en het Nordic Swan-label.</p>
<p>ten minste een deel dat zwaarder is dan 25 gram is gemaakt van hergebruikte kunststof of post-consument en pre-consument gerecycleerde</p>	<p>Voorwaarden rond kunststof neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Nordic Swan-label.</p>

kunststof																
de variëteit van materialen die gebruikt worden voor de kunststof componenten of vergelijkbare functies, blijft beperkt tot een enkel polymeer of mengeling van polymeren.	Voorwaarden rond kunststof neem je bij voorkeur op in de technische specificaties . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Nordic Swan-label.															
de componenten en materialen (bijv. tonermodules, kwikhoudende lampen voor de verlichting van schermen met vloeibare kristallen, en de schermen met vloeibare kristallen zelf) zijn gemakkelijk identificeerbaar en verwijderbaar	Voorwaarden rond verwijderbaarheid neem je bij voorkeur op in de technische specificaties . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Nordic Swan-label.															
de coating van bijzondere onderdelen is tot een minimum beperkt	Galvanische coatings van kunststof onderdelen zijn niet toegelaten. Voorwaarden rond coating neem je bij voorkeur op in de technische specificaties . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label.															
Maximale emissiewaarden tijdens het printen (mg/h)	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Kleurenprinter</th> <th>Zwart-wit printer</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Benzeen</td> <td><0,05</td> <td><0,05</td> </tr> <tr> <td>Styreen</td> <td>1,8</td> <td>1,0</td> </tr> <tr> <td>Ozon</td> <td>3,0</td> <td>1,5</td> </tr> <tr> <td>Stof</td> <td>4,0</td> <td>4,0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Voorwaarden rond emissies neem je bij voorkeur op in de technische specificaties. Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label en het Nordic Swan-label</p>		Kleurenprinter	Zwart-wit printer	Benzeen	<0,05	<0,05	Styreen	1,8	1,0	Ozon	3,0	1,5	Stof	4,0	4,0
	Kleurenprinter	Zwart-wit printer														
Benzeen	<0,05	<0,05														
Styreen	1,8	1,0														
Ozon	3,0	1,5														
Stof	4,0	4,0														
De kunststof delen die zwaarder zijn dan 25 gram bevatten geen vlamvertragende stoffen of preparaten met een of meer van de volgende risicozinnen⁷: R45 (kan kanker veroorzaken) R46 (kan erfelijke genetische schade veroorzaken) R60 (kan de vruchtbaarheid schaden) R61 (kan het ongeboren	Voorwaarden rond risicozinnen neem je bij voorkeur op in de technische specificaties . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label en het Nordic Swan-label.															

⁷ gedefinieerd in de Richtlijn 67/548/EEG van de Raad

kind schaden)	
Het basismateriaal van printplaten bevat geen PBB's (polybroombifenyyl), PDBE's (polybroomdifenylether) of chloorhoudende paraffines	Voorwaarden rond schadelijke stoffen neem je bij voorkeur op in de technische specificaties . (Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label en het Nordic Swan-label.
Batterijen en accumulatoren bevatten geen zware metalen lood, cadmium of kwik	Technisch niet te voorkomen onzuiverheden zijn hiervan vrijgesteld. Ze moeten binnen de grenzen blijven van de geamendeerde Richtlijn 91/157/EEG inzake batterijen (aan de technische vooruitgang aangepast door de Richtlijn 98/101/EG). Voorwaarden rond zware metalen in batterijen neem je bij voorkeur op in de technische specificaties . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label en het Nordic Swan-label.
Fotogeleidende drums bevatten geen selenium, lood, kwik of cadmium of een van hun verbindingen als bestanddelen	Voorwaarden rond zware metalen in fotogeleidende drums neem je bij voorkeur op in de technische specificaties . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label.
geen chemicaliën die de volgende stoffen bevatten⁸ gebruikt in de eindproductie van de machines of in de productie van printplaten: CFK's, HCFK's, 1.1.1. trichloorethaan of koolstoftetrachloride	Voorwaarden rond schadelijke stoffen neem je bij voorkeur op in de technische specificaties . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Nordic Swan-label.
bepaalde geluidsemissie	Voor toestellen met een afdrukfunctie is het "Declared A-weighted sound power level" L_{WAd} volgens ISO 9296, gemeten volgens ISO 7779 niet groter dan de door de volgende formule bepaalde grenzen: $L_{WAd}: 0,035 \times KPM^9 + 5,9$ (B). De toestellen mogen bovendien niet meer dan 7,5 (B) L_{WAd} hebben, met uitzondering van toestellen met een $KMP > 71$. Voorwaarden rond recycleerbaarheid neem je bij voorkeur op in de technische specificaties . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label en het Nordic Swan-label.
gratis retour van de oorspronkelijke batterijen/accu's die de gebruiker kan vervangen	Voorwaarden rond het retour nemen van batterijen neem je bij voorkeur op in de uitvoeringsvoorwaarden . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label.
kunnen werken met	De inschrijver mag bepaalde soorten kringlooppapier aanbevelen; De informatie voor de gebruikers moet de

⁸ gereguleerd door het Montreal-protocol

⁹ kopieën per minuut

kringlooppapier van 100% post-consument gerecycled papier dat aan de vereisten van EN 12281:2002 voldoet	volgende vermelding omvatten: "Dit toestel is geschikt voor kringlooppapier". Een verwijzing naar EN 12281:2002 mag worden opgenomen. Voorwaarden rond de mogelijkheid neem je bij voorkeur op in de uitvoeringsvoorwaarden . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label.
beschikbaarheid van reserveonderdelen gedurende ten minste 3 jaar na het einde van de productie	Voorwaarden rond recycleerbaarheid neem je bij voorkeur op in de uitvoeringsvoorwaarden . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label (Blaue Engel, Nordic Swan, EU ecolabel)
gratis terugname gebruikte fotogeleidende drums	Men moet ze ofwel hergebruiken, ofwel hun materialen recycleren. De informatie voor de gebruikers moet details over de terugname en het verzamelpunt vermelden. Voorwaarden rond recycleerbaarheid neem je bij voorkeur op in de uitvoeringsvoorwaarden . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label.
gecombineerd tonerpatroon is niet ontworpen om hergebruik te voorkomen	De producten moeten met gereviseerde tonerpatronen kunnen werken. Voorwaarden rond recycleerbaarheid neem je bij voorkeur op in de uitvoeringsvoorwaarden . Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Nordic Swan-label.
geen gehalogeneerde polymeren in de kunststoffen gebruikt in de verpakking	De voor de. Voorwaarden rond recycleerbaarheid neem je bij voorkeur op in de uitvoeringsvoorwaarden . (Dit kan bijvoorbeeld gestaafd worden door het Blaue Engel-label Blaue Engel, Nordic Swan)

3.3. Raamcontract

DICT staat in voor het beheer van de reproductieapparatuur en heeft een printerstrategie uitgewerkt. Er werd een raamcontract opgesteld. In dit raamcontract werd rekening gehouden met milieucriteria.

4. Opname van duurzaamheidscriteria in bestekken

Het opnemen van duurzaamheidscriteria is afhankelijk van het soort overheidsopdracht. Meer info over de wetgeving overheidsopdrachten en de verschillende mogelijkheden vind je op het intranet onder de [ondersteuning/aankoop- en overheidsopdrachten](#).

In deze Gids duurzame aankopen gaan we ervan uit dat de aankopen gebeuren voor een relatief beperkt bedrag, namelijk **minder dan 85.000 euro**.

Opdrachten **onder de 85.000 euro** mogen steeds geplaatst worden via een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking. Je moet hier volgens de wetgeving overheidsopdrachten meerdere leveranciers aanschrijven. Je mag deze leveranciers zelf kiezen. Laat die keuze dan ook afhangen van de mate waarin deze leveranciers eventueel duurzame producten kunnen leveren.

Het is aan te raden om op voorhand na te gaan wat de verschillende mogelijkheden zijn en wie hier eventueel aan kan voldoen. Surf vóór je kantoortoestellen wil aankopen op

het internet en neem contact op met een aantal leveranciers en bekijk de verschillende mogelijkheden voor duurzame toestellen. Al naargelang de toepassing kies je, binnen de [verplichtingen](#), best zelf wat je juist wil aankopen. Het overzicht van de [optionele criteria](#) kan je eventueel helpen bij je keuze. Meer info over duurzame kantoortoestellen vind je in het [hoofdstuk: Wat zijn duurzame kantoortoestellen?](#)

Heb je te maken met een aankoop **boven de 85.000 euro**? Neem dan contact op met de dienst Overheidsopdrachten en Juridische Ondersteuning (T 03 240 54 59, aankoop@admin.provant.be).

- Voor meer info over de **milieucriteria** kun je terecht bij Liesbeth Taverniers (DMN, T 240 57 55, ISO14001@admin.provant.be).
- Voor meer info over de **criteria m.b.t. sociale economie** kun je terecht bij Marjan Vanuytsel (DEIS, T 014 56 52 36, marjan.vanuytsel@admin.provant.be).

4.1. Titel

Het is belangrijk om in de titel zo duidelijk mogelijk te omschrijven wat je juist wil. Neem indien mogelijk in de titel ook al duurzaamheidscriteria op.

4.1.1. Milieucriteria in de titel

Bijvoorbeeld: "Aankoop multifunctionele printers"

4.1.2. Criteria sociale economie in de titel

N.v.t.

4.2. Kwalitatieve selectiecriteria

Kwalitatieve selectiecriteria zijn criteria die je toestaan om de inschrijvers op je overheidsopdracht kwalitatief te beoordelen. Bij een overheidsopdracht met een beperkt bedrag en dus via een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking, vindt de kwalitatieve selectie meestal impliciet plaats door het opstellen van de lijst van aan te schrijven bedrijven. Je kiest zelf wie je selecteert en aanschrijft. Onderzoek dus eerst of de bedrijven die je op je lijst zet wel aan je selectiecriteria voldoen. Op die manier schrijf je enkel bedrijven aan die voldoen en moet je dus geen selectiecriteria meer opnemen in je bestek. Indien je deze werkwijze volgt moet je in je kwalitatieve selectie enkel nog de RSZ toestand en andere fiscale verplichtingen van de inschrijvers controleren.

4.2.1. Milieucriteria in de selectiecriteria

Op milieuvlak kan je bijvoorbeeld enkel bedrijven aanschrijven die een ISO 14001- of EMAS-certificaat hebben. Je moet dan geen selectie criterium in die trant meer opnemen.

In een grote opdracht die gepubliceerd moet worden kan je vragen naar certificaten voor milieubeheer (bv. ISO 14001 of EMAS) of gelijkwaardige. Je controleert dan best ook of er voldoende firma's aan deze vereisten kunnen voldoen.

Bijvoorbeeld: "De inschrijver beschikt voor zijn organisatie, althans voor dat deel/die delen van de organisatie dat/die betrokken is/zijn bij de uitvoering van de opdracht over een managementsysteem waarin de volgende onderwerpen zijn geregeld:

- de concrete maatregelen die zijn of worden getroffen om de milieubelasting van de bedrijfsprocessen die verband houden met de uitvoering van de opdracht, zoals gebruik van gevaarlijke stoffen, waterverbruik en energiegebruik van de in te zetten apparatuur en gebruik van transportmiddelen, te verminderen.
- hoe naleving van de geldende milieuwetgeving is gewaarborgd
- hoe aandacht wordt besteed aan de bewustwording en de competentie van

medewerker(s) ten aanzien van het omgaan met de voor deze opdracht relevante milieuaspecten

- hoe de voor deze opdracht relevante milieuaspecten worden gemonitord
- hoe de milieumaatregelen worden gemonitord als basis voor kwaliteitsgarantie."

4.2.2. Criteria sociale economie in de selectiecriteria

N.v.t..

4.3. Technische specificaties

Dit is een technische beschrijving van de inhoud van de opdracht. Als aan de minimale/absolute technische specificaties niet wordt voldaan, komt de offerte in principe niet in aanmerking. Voorwaarden opnemen in de technische specificaties is de meest doeltreffende manier om zeker te zijn van een duurzame aankoop. (Door het nodige marktonderzoek ben je zeker dat de bepalingen die je opneemt ook mogelijk zijn.)

4.3.1. Milieucriteria in de technische specificaties

Bijvoorbeeld: "De toestellen voldoen tenminste aan volgende voorwaarden [Om evaluatie gemakkelijker te maken, staat bij elk criterium vermeld welke labels dit garanderen]:

- Energieverbruik: Het product moet schema A [Blauwe Engel] OF schema B [Energy Star] volgen. (zie schema's in bijlage)
- Toestellen met een maximale bedrijfssnelheid van meer dan 45 vellen A4 per minuut, moeten voorzien zijn van een automatische dubbelzijdige kopieerfunctie (een duplexeenheid). Alle andere toestellen met een lagere maximale bedrijfssnelheid moeten ten minste een manuele optie (kopieermachines) of een bijkomende softwarematige optie (printers, multifunctionele toestellen) hebben voor dubbelzijdig afdrukken op A4 papier.
- Gehalogeneerde polymeren en de toevoeging van organische gehalogeneerde verbindingen als vlamvertragers zijn niet toegelaten. [Blauwe Engel, Nordic Swan] Zijn vrijgesteld van deze regel:
  - Fluorhoudende organische additieven (bijvoorbeeld antilekmiddelen) die gebruikt worden om de fysische kenmerken van kunststoffen te verbeteren, op voorwaarde dat hun concentratie niet groter is dan 0,5 procent per gewicht.
  - Fluorhoudende kunststoffen, zoals PTFE.
  - Kunststof onderdelen die minder dan 25 gram wegen. Ze mogen echter geen PBB's
  - (polybroombifenyyl), PBDE (polybroomdifenylether) of chloorhoudende paraffines bevatten. (Deze vrijstelling geldt niet voor toetsenborden.)
  - Bijzondere kunststof onderdelen in de nabijheid van verwarmings- en fuserelementen. Ze mogen echter geen PBB's, PDBE's of chloorhoudende paraffines bevatten.
  - Grote kunststof delen die aantoonbaar hergebruikt zijn en gekenmerkt zijn volgens ISO 11469: 2000. Ze mogen echter geen PBB's, PBDE's of chloorhoudende paraffines bevatten."

Men kan zich baseren op de achterliggende specificaties van labels. Je kan labels suggereren als bewijsmiddel, maar moet hierbij vermelden dat ook andere bewijsmiddelen toegestaan zijn. Let op: niet alle labels garanderen dezelfde eisen. Bijvoorbeeld: "De naleving van onderstaande criteria kan gestaafd worden met een van volgende labels:

Nordic Swan

Blaue Engel

Energy Star

Indien de inschrijver één van deze labels kan voorleggen, is geen bijkomende staving vereist. Andere gepaste bewijsstukken van een erkend organisme kunnen eveneens gebruikt worden."

Wil je de milieuvriendelijkste offerte hoger waarderen bij de gunning, dan kun je deze criteria ook opnemen in de [gunningscriteria](#). Hou er echter rekening mee dat gunningscriteria nadien ook beoordeeld moeten worden en het dossier ook altijd ingewikkelder maken voor de inschrijver.

4.3.2. Criteria sociale economie in de technische specificaties

N.v.t.

4.4. Gunningscriteria

Dit zijn criteria die in rekening worden gebracht bij het kwalitatief beoordelen van de offerte. De inschrijver van wie de offerte het best aan deze criteria voldoet, krijgt de hoogste score en krijgt de opdracht. Wil je de duurzaamste offerte hoger waarderen bij de gunning, dan kan je duurzaamheidscriteria opnemen bij de gunningscriteria. Gebruik hiervoor ook de info uit de paragrafen rond technische specificaties.

Wanneer je besluit een gunningscriterium in verband met duurzaamheid op te nemen, zorg er dan voor dat het voldoende doorweegt tegenover de andere gunningscriteria. Let wel: er moet een direct verband zijn tussen deze criteria en het voorwerp van de opdracht.

Als je in de technische specificaties van je bestek al duidelijke duurzaamheidseisen hebt opgelegd, heeft het soms geen zin om bijvoorbeeld milieu nog als gunningscriterium te gebruiken.

Hou er rekening mee dat veel gunningscriteria het bestek onnodig ingewikkeld kunnen maken. De inschrijver moet een uitgebreid verslag opmaken en de provincie moet dit alles afwegen en beoordelen, wat niet altijd even eenvoudig is. Het is voor beide partijen makkelijker om zoveel mogelijk op te nemen in de technische specificaties.

4.4.1. Milieucriteria in de gunningscriteria

Bijvoorbeeld: "Bij de gunning wordt rekening gehouden met het criterium milieu. Daarbij wordt rekening gehouden met onderstaande aspecten. *[Om evaluatie gemakkelijker te maken, staat bij elk criterium vermeld welke labels dit garanderen]*

- Stroomverbruik: Voldoen van voor het product specifieke externe stroombronnen aan de vereisten van de Richtlijn van de Europese Commissie betreffende externe stroombronnen, met betrekking tot het efficiëntieniveau¹⁰. Hun stroomverbruik in slaapmodus (zie de bovengenoemde Richtlijn van de Europese Commissie) is niet groter dan de volgende grenswaarde: *[Blaue Engel, Nordic Swan]* Grenswaarde in watt = uitgaand vermogen x 0,004 + 0,4 watt **[als geen maximum in technische bepalingen is opgenomen: minimum 15 punten]**
- Aanwezigheid van een schakelaar, op een in een normale opstelling goed bereikbare plaats, om het toestel tenminste te kunnen uitschakelen (met aangesloten stekker). *[Blaue Engel]*

¹⁰ Code of conduct on efficiency of external power supplies - version 2; 24.01.2004; http://energyefficiency.jrc.cec.eu.int/html/standby_initiative.htm

- Vervangbaarheid (op het einde van hun levensduur) van batterijen en accu's die niet ontworpen zijn om door de gebruiker vervangen te worden. Vervangen gebeurt bij voorkeur zonder de volledige printplaat of vergelijkbare onderdelen waarop de batterijen en accu's geïnstalleerd zijn te moeten vervangen. [*Blaue Engel*]
- De kunststof delen die zwaarder zijn dan 25 gram, moeten voorzien zijn van een permanente markering die het materiaal identificeert, conform met ISO 11469: 2000. [*Blaue Engel, Nordic Swan*]
- Kunststof onderdelen moeten gemaakt zijn van een enkel polymeer of van compatibele polymeren, met uitzondering van de behuizing. Om het aantal verschillende materialen te beperken, moeten kunststof delen van de behuizing die meer dan 25 gram wegen uit enkele polymeer of mengeling van polymeren bestaan. [*Blaue Engel, Nordic Swan*]
- Kunststof behuizingen mogen uit maximum vier scheidbare polymeren of mengelingen van polymeren bestaan. [*Blaue Engel*]
- Kantooruitrusting moet goed recyclebaar zijn. [*Blaue Engel, Nordic Swan*]
Deze kenmerken omvatten onder meer:
  - Gestandaardiseerde structuur- en assemblagetechniek
  - Vermijden van niet-scheidbare verbindingen [bijv. gelijmd, gelast] tussen verschillende materialen, tenzij ze technisch vereist zijn;
  - Gemakkelijk scheidbare mechanische verbindingen;
  - Gemakkelijke scheidbaarheid van de uitrusting door een enkele persoon.
- Ten minste een deel dat zwaarder is dan 25 gram moet gemaakt zijn van hergebruikte kunststof of post-consument en pre-consument gerecycleerde kunststof. [*Nordic Swan*]
- De variëteit van materialen die gebruikt worden voor de kunststof componenten of vergelijkbare functies, moet beperkt blijven tot een enkel polymeer of mengeling van polymeren. De componenten en materialen (bijv. tonermodules, kwikhoudende lampen voor de verlichting van schermen met vloeibare kristallen, en de schermen met vloeibare kristallen zelf) moeten gemakkelijk identificeerbaar en verwijderbaar zijn. [*Nordic Swan*]
- De coating van bijzondere onderdelen moet tot een minimum beperkt worden. Galvanische coatings van kunststof onderdelen zijn niet toegelaten. [*Blaue Engel*]
- Maximale emissiewaarden tijdens het printen [mg/h]: [*Blaue Engel, Nordic Swan*]

	Kleurenprinter	Zwart-wit printer
Benzeen	<0,05	<0,05
Styreen	1,8	1,0
Ozon	3,0	1,5
Stof	4,0	4,0

- De kunststof delen die zwaarder zijn dan 25 gram bevatten geen vlamvertragende stoffen of preparaten met een of meer van de volgende risicozinnen, gedefinieerd in de Richtlijn 67/548/EEG van de Raad [*Blaue Engel, Nordic Swan*]
  - R45 (kan kanker veroorzaken).
  - R46 (kan erfelijke genetische schade veroorzaken).
  - R60 (kan de vruchtbaarheid schaden).
  - R61 (kan het ongeboren kind schaden).
- Het basismateriaal van printplaten mag geen PBB's (polybroombifenyyl), PDBE's (polybroomdifenyylether) of chloorhoudende paraffines bevatten. [*Blaue Engel, Nordic Swan*]
- Batterijen en accumulatoren bevatten geen zware metalen lood, cadmium of kwik bevatten. Technisch niet te voorkomen onzuiverheden zijn hiervan vrijgesteld. Ze moeten binnen de grenzen blijven van de geamendeerde Richtlijn

91/157/EEG inzake batterijen (aan de technische vooruitgang aangepast door de Richtlijn 98/101/EG). *[Blaue Engel, Nordic Swan]*

- Fotogeleidende drums mogen geen selenium, lood, kwik of cadmium of een van hun verbindingen als bestanddelen bevatten. *[Blaue Engel]*
- Chemicaliën die de volgende stoffen bevatten, gereguleerd door het Montreal-protocol, mogen niet worden gebruikt in de eindproductie van de machines of in de productie van printplaten: CFK's, HCFK's, 1.1.1. trichloorethaan of koolstoftetrachloride. *[Nordic Swan]*
- Geluidsemisatie: Voor toestellen met een afdrufunctie, mag het "Declared A-weighted sound power level" L_{WAd} volgens ISO 9296, gemeten volgens ISO 7779, niet groter zijn dan de door de volgende formule bepaalde grenzen: $L_{WAd}: 0,035 \times KPM + 5,9$ (B) (Waarin KPM = kopieën per minuut) De toestellen mogen bovendien niet meer dan 7,5 (B) L_{WAd} hebben, met uitzondering van toestellen met een KPM > 71." *[Blaue Engel, Nordic Swan]*

Je kan bij de gunning ook gebruikmaken van de producttest van OVAM om de milieuvriendelijkheid van de kantoortoestellen te beoordelen. OVAM stelde voor kopieer- en multifunctionele apparaten¹¹ en printers, fax en scanners¹² vragenlijsten op. Leveranciers die een hogere score behalen op de vragenlijsten, krijgen meer punten bij de gunning. Vergeet dan niet om de juiste vragenlijsten als bijlage op te nemen in je bestek. Je vindt de vragenlijsten voor kantoortoestellen op de ISO-schijf, in de map L_ALG_Gids duurzame aankopen bijlagen of op de [producttest](#)-site. De scores kan je berekenen en vergelijken op de [website van de Producttest](#). Heb je hulp nodig bij de beoordeling, kan je het ISO-projectteam (iso14001@admin.provant.be) contacteren.

Bijvoorbeeld: "Bij de gunning wordt rekening gehouden met de ecologische kwaliteiten van de toestellen. Om de beoordeling van dit gunningcriterium mogelijk te maken zal de inschrijver de vragenlijst voor de toestellen (in bijlage) invullen voor de voorgestelde producten. In de vragenlijsten geeft het eerste antwoord telkens de hoogste score."

4.4.2. Criteria sociale economie in de gunningscriteria

Criteria i.v.m. sociale economie kunnen in de gunningscriteria opgenomen worden bij opdrachten voor diensten. Voor levering van producten is dit minder aangewezen.

4.5. Uitvoeringsvoorwaarden

In principe is het contract afgesloten van zodra de leverancier op de hoogte is gebracht van de gunning van de opdracht. Je kan in het bestek wel anticiperen op de uitvoeringsfase door één of meerdere uitvoeringsvoorwaarden in te voegen, die bijvoorbeeld voorzien dat de leverancier zich ertoe verbindt om alle verpakkingen terug te nemen. De uitvoeringsvoorwaarden zijn dus alle verplichtingen die pas bij de uitvoering van het contract zullen voorkomen, maar waartoe de leverancier zich verbindt van zodra hij zijn offerte indient.

Je mag deze contractuele uitvoeringsvoorwaarden niet als verkapte selectiecriteria of gunningscriteria hanteren. Als aanbestedende overheid zal je tijdens de uitvoering van de opdracht moeten controleren of de leverancier aan de uitvoeringsvoorwaarden voldoet.

Je mag echter wel concrete maatregelen vermelden wanneer bepaalde uitvoeringsvoorwaarden worden geschonden. Zo kan men bijvoorbeeld vastleggen dat, wanneer de leverancier de secundaire en tertiaire verpakking niet meteen meeneemt, een bepaalde boete zal aangerekend worden. Dit voorkomt onenigheid.

¹¹ Ontwikkeld door OVAM voor de producttest. Je vindt de vragenlijst voor kopieer- en multifunctionele apparaten terug op de ISO-schijf, in de map L_ALG_Gids duurzame aankopen bijlagen.

¹² Ontwikkeld door OVAM voor de producttest. Je vindt de vragenlijst voor printers, fax en scanners terug op de ISO-schijf, in de map L_ALG_Gids duurzame aankopen bijlagen.

4.5.1. Milieucriteria in de uitvoeringsvoorwaarden

Bijvoorbeeld: “

- *De inschrijver verbindt zich tot de aanvaarding van de gratis retour van de oorspronkelijke batterijen/accu's die de gebruiker kan vervangen. Hij kan hiervoor een derde partij inschakelen. [Blaue Engel]*
- *De toestellen moeten kunnen werken met kringlooppapier van 100% post-consumer gerecycled papier dat aan de vereisten van EN 12281:2002 voldoet. De inschrijver mag bepaalde soorten kringlooppapier aanbevelen; De informatie voor de gebruikers moet de volgende vermelding omvatten: "Dit toestel is geschikt voor kringlooppapier". Een verwijzing naar EN 12281:2002 mag worden opgenomen. [Blaue Engel]*
- *De inschrijver moet de beschikbaarheid van reserveonderdelen gedurende ten minste 3 jaar na het einde van de productie garanderen. [Blaue Engel, Nordic Swan, EU ecolabel]*
- *Gebruikte fotogeleidende drums moeten door de inschrijver teruggenomen worden (gratis, op een verzamelpunt). Men moet ze ofwel hergebruiken, ofwel hun materialen recyclen. De informatie voor de gebruikers moet details over de terugname en het verzamelpunt vermelden. [Blaue Engel]*
- *Producten met gecombineerd tonerpatroon kunnen aanvaard worden indien het patroon niet ontworpen is om hergebruik te voorkomen. De producten moeten met gereviseerde tonerpatronen kunnen werken. [Nordic Swan]*
- *De inschrijver verbindt er zich toe alle verpakkingen van producten terug te nemen en op correcte wijze af te voeren.*
- *De voor de verpakking gebruikte kunststoffen bevatten geen gehalogeneerde polymeren. [Blaue Engel, Nordic Swan]"*

4.5.2. Criteria sociale economie in de uitvoeringsvoorwaarden

Criteria i.v.m. sociale economie kunnen in de uitvoeringsvoorwaarden opgenomen worden bij opdrachten voor diensten. Voor levering van producten is dit minder aangewezen.

5. Voorbeeldmails en –bestekken

Voor je een overheidsopdracht voor de aankoop van kantoortoestellen opstart, neem je best contact op met een aantal leveranciers. Zo heb je een zicht op de verschillende mogelijkheden en weet je wie hier eventueel aan kan voldoen.

Je kunt als entiteit naargelang de toepassing zelf kiezen waar je de accenten legt. Maak voor je keuze gebruik van de [optionele criteria](#) en de extra info in het [hoofdstuk Ter info: wat zijn duurzame kantoortoestellen?](#) Uiteraard voldoet je vraag aan de [verplichtingen](#) binnen de Gids duurzame aankopen.

5.1. Kleine overheidsopdracht – Mail (< 8.500 euro)

Volgens de wetgeving overheidsopdrachten moet je ook voor deze kleine opdrachten mededinging organiseren en dus meerdere leveranciers aanschrijven. Je mag de leveranciers zelf kiezen. Laat deze keuze dan ook afhangen van de mate waarin ze duurzame toestellen kunnen leveren. Het is het eenvoudigst om mogelijke leveranciers per mail aan te schrijven.

Zorg dat je over voldoende info beschikt over de toestellen die zullen geleverd worden voor je een opdracht gunt. Controleer nadien ook of de geleverde toestellen effectief aan de voorwaarden voldoen.

In de kader vind je een voorbeeldmail voor de aankoop van kantoortoestellen. De punten in het **blauw** zijn verplicht volgens de Gids duurzame aankopen. Die in het **groen** zijn optioneel.

VOORBEELDMAIL - DUURZAME PRINTERS

TITEL

"Levering van 50 printers"

MAIL

Gelieve een offerte in te dienen voor de levering van 50 printers die voldoen aan volgende voorwaarden:

- ...
- **Energieverbruik: Het product moet schema A OF schema B volgen. (zie schema's in bijlage)**
- **Toestellen met een maximale bedrijfssnelheid van meer dan 45 vellen A4 per minuut, moeten voorzien zijn van een automatische dubbelzijdige kopieerfunctie (een duplexeenheid). Alle andere toestellen met een lagere maximale bedrijfssnelheid moeten ten minste een manuele optie (kopieermachines) of een bijkomende softwarematige optie (printers, multifunctionele toestellen) hebben voor dubbelzijdig afdrucken op A4 papier.**
- **Gehalogeneerde polymeren en de toevoeging van organische gehalogeneerde verbindingen als vlamvertragers zijn niet toegelaten. Zijn vrijgesteld van deze regel:**
  - **Fluorhoudende organische additieven (bijvoorbeeld antilekmiddelen) die gebruikt worden om de fysische kenmerken van kunststoffen te verbeteren, op voorwaarde dat hun concentratie niet groter is dan 0,5 procent per gewicht.**
  - **Fluorhoudende kunststoffen, zoals PTFE.**
  - **Kunststof onderdelen die minder dan 25 gram wegen. Ze mogen echter geen PBB's**
  - **(polybroombifenyyl), PBDE (polybroomdifenylether) of chloorhoudende paraffines bevatten. (Deze vrijstelling geldt niet voor toetsenborden.)**
  - **Bijzondere kunststof onderdelen in de nabijheid van verwarmings- en fuserelementen. Ze mogen echter geen PBB's, PDDE's of chloorhoudende paraffines bevatten.**
  - **Grote kunststof delen die aantoonbaar hergebruikt zijn en gekenmerkt zijn volgens ISO 11469: 2000. Ze mogen echter geen PBB's, PBDE's of chloorhoudende paraffines bevatten.**
- **Voor het product specifieke externe stroombronnen voldoen aan de vereisten van de Richtlijn van de Europese Commissie betreffende externe stroombronnen, met betrekking tot het efficiëntieniveau¹³. Hun stroomverbruik in slaapmodus (zie de bovengenoemde Richtlijn van de Europese Commissie) is niet groter dan de volgende grenswaarde:**

¹³ Code of conduct on efficiency of external power supplies - version 2; 24.01.2004;
http://energyefficiency.jrc.cec.eu.int/html/standby_initiative.htm

Grenswaarde in watt = uitgaand vermogen x 0,004 + 0,4 watt

- **Het toestel heeft een schakelaar, op een in een normale opstelling goed bereikbare plaats, om het toestel te kunnen uitschakelen met aangesloten stekker.**
- **batterijen en accu's die niet ontworpen zijn om door de gebruiker vervangen te worden, zijn (op het einde van hun levensduur) vervangbaar. Vervangen gebeurt bij voorkeur zonder de volledige printplaat of vergelijkbare onderdelen waarop de batterijen en accu's geïnstalleerd zijn te moeten vervangen.**

5.2. Gemiddelde overheidsopdracht – bestek (≥ 8.500 euro en < 85.000 euro)

Volgens de wetgeving overheidsopdrachten moet je hier meerdere leveranciers aanschrijven. Je mag deze leveranciers zelf kiezen. Laat deze keuze dan ook afhangen van de mate waarin ze duurzame toestellen kunnen leveren. Omschrijf in je bestek duidelijk welke info de inschrijvers moeten indienen bij de offerte. Zo heb je voldoende gegevens om het gunningsdossier op te maken. We kunnen het niet genoeg herhalen: probeer je opdrachten zo eenvoudig mogelijk te houden. Dit doe je door zoveel mogelijk voorwaarden op te nemen in de technische specificaties en de gunningscriteria te beperken.

In de kader vind je een voorbeeldbestek voor de aankoop van duurzame printers. De punten in het **blauw** zijn verplicht volgens de Gids duurzame aankopen. Die in het **groen** zijn optioneel. Wil je dat je bestek gewoon voldoet aan de verplichtingen van de Gids duurzame aankopen, neem dan de **blauwe** punten op in de technische specificaties. Wil je de duurzaamste offerte extra punten geven? Neem dan ook duurzaamheidsaspecten op als gunningscriterium. Denk wel op voorhand even na over hoe je dit doet: welke criteria neem je op en hoe ga je ze beoordelen?

VOORBEELDBESTEK – DUURZAME PRINTERS

SELECTIECRITERIA

N.v.t.

TECHNISCHE SPECIFICATIES

Het printers voldoen aan volgende voorwaarden:

- ...
- **Energieverbruik: Het product moet schema A OF schema B volgen. (zie schema's in bijlage)**
- **Toestellen met een maximale bedrijfssnelheid van meer dan 45 vellen A4 per minuut, moeten voorzien zijn van een automatische dubbelzijdige kopieerfunctie (een duplexeenheid). Alle andere toestellen met een lagere maximale bedrijfssnelheid moeten ten minste een manuele optie (kopieermachines) of een bijkomende softwarematige optie (printers, multifunctionele toestellen) hebben voor dubbelzijdig afdrucken op A4 papier.**
- **Gehalogeneerde polymeren en de toevoeging van organische gehalogeneerde verbindingen als vlamvertragers zijn niet toegelaten. Zijn vrijgesteld van deze regel:**
  - **Fluorhoudende organische additieven (bijvoorbeeld antilekmiddelen) die gebruikt worden om de fysische kenmerken van kunststoffen te verbeteren, op voorwaarde dat hun concentratie niet groter is dan**

- 0,5 procent per gewicht.
  - Fluorhoudende kunststoffen, zoals PTFE.
  - Kunststof onderdelen die minder dan 25 gram wegen. Ze mogen echter geen PBB's
  - (polybroombifenyyl), PBDE (polybroomdifenylether) of chloorhoudende paraffines bevatten. (Deze vrijstelling geldt niet voor toetsenborden.)
  - Bijzondere kunststof onderdelen in de nabijheid van verwarmings- en fuserelementen. Ze mogen echter geen PBB's, PDBE's of chloorhoudende paraffines bevatten.
  - Grote kunststof delen die aantoonbaar hergebruikt zijn en gekenmerkt zijn volgens ISO 11469: 2000. Ze mogen echter geen PBB's, PBDE's of chloorhoudende paraffines bevatten.
- Voor het product specifieke externe stroombronnen voldoen aan de vereisten van de Richtlijn van de Europese Commissie betreffende externe stroombronnen, met betrekking tot het efficiëntieniveau¹⁴. Hun stroomverbruik in slaapmodus (zie de bovengenoemde Richtlijn van de Europese Commissie) is niet groter dan de volgende grenswaarde:
Grenswaarde in watt = uitgaand vermogen x 0,004 + 0,4 watt

GUNNINGSCRITERIA

Volgende gunningscriteria dienen als basis voor de beoordeling van de offertes:

- ...
- Milieu, waarbij rekening wordt gehouden met:
  - Aanwezigheid van een schakelaar, op een in een normale opstelling goed bereikbare plaats, om het toestel te kunnen uitschakelen met aangesloten stekker.
  - Vervangbaarheid (op het einde van hun levensduur) van batterijen en accu's die niet ontworpen zijn om door de gebruiker vervangen te worden. Vervangen gebeurt bij voorkeur zonder de volledige printplaat of vergelijkbare onderdelen waarop de batterijen en accu's geïnstalleerd zijn te moeten vervangen.
  - De kunststof delen die zwaarder zijn dan 25 gram, moeten voorzien zijn van een permanente markering die het materiaal identificeert, conform met ISO 11469: 2000.
  - Kunststof onderdelen moeten gemaakt zijn van een enkel polymeer of van compatibele polymeren, met uitzondering van de behuizing. Om het aantal verschillende materialen te beperken, moeten kunststof delen van de behuizing die meer dan 25 gram wegen uit enkele polymeer of mengeling van polymeren bestaan.
  - Kunststof behuizingen mogen uit maximum vier scheidbare polymeren of mengelingen van polymeren bestaan.
  - Kantooruitrusting moet goed recyclebaar zijn. Deze kenmerken omvatten onder meer:
    - Gestandaardiseerde structuur- en assemblagetechniek
    - Vermijden van niet-scheidbare verbindingen (bijv. gelijmd, gelast) tussen verschillende materialen, tenzij ze technisch vereist zijn;
    - Gemakkelijk scheidbare mechanische verbindingen;
    - Gemakkelijke scheidbaarheid van de uitrusting door een enkele

¹⁴ Code of conduct on efficiency of external power supplies - version 2; 24.01.2004;
http://energyefficiency.jrc.cec.eu.int/html/standby_initiative.htm

persoon.

- Ten minste een deel dat zwaarder is dan 25 gram moet gemaakt zijn van hergebruikte kunststof of post-consument en pre-consument gerecycleerde kunststof.
- De variëteit van materialen die gebruikt worden voor de kunststof componenten of vergelijkbare functies, moet beperkt blijven tot een enkel polymeer of mengeling van polymeren. De componenten en materialen (bijv. tonermodules, kwikhoudende lampen voor de verlichting van schermen met vloeibare kristallen, en de schermen met vloeibare kristallen zelf) moeten gemakkelijk identificeerbaar en verwijderbaar zijn.
- De coating van bijzondere onderdelen moet tot een minimum beperkt worden. Galvanische coatings van kunststof onderdelen zijn niet toegelaten.

- Maximale emissiewaarden tijdens het printen (mg/h):

	Kleurenprinter	Zwart-wit printer
○ Benzeen	<0,05	<0,05
○ Styreen	1,8	1,0
○ Ozon	3,0	1,5
○ Stof	4,0	4,0

- De kunststof delen die zwaarder zijn dan 25 gram bevatten geen vlamvertragende stoffen of preparaten met een of meer van de volgende risicozinnen, gedefinieerd in de Richtlijn 67/548/EEG van de Raad
  - R45 (kan kanker veroorzaken).
  - R46 (kan erfelijke genetische schade veroorzaken).
  - R60 (kan de vruchtbaarheid schaden).
  - R61 (kan het ongeboren kind schaden).
- Gehalogeneerde polymeren en de toevoeging van organische gehalogeneerde verbindingen als vlamvertragers zijn niet toegelaten.

Zijn vrijgesteld van deze regel:

- Fluorhoudende organische additieven (bijvoorbeeld antilekmiddelen) die gebruikt worden om de fysische kenmerken van kunststoffen te verbeteren, op voorwaarde dat hun concentratie niet groter is dan 0,5 procent per gewicht.
- Fluorhoudende kunststoffen, zoals PTFE.
- Kunststof onderdelen die minder dan 25 gram wegen. Ze mogen echter geen PBB's (polybroombifenyI), PBDE (polybroomdifenylether) of chloorhoudende paraffines bevatten. (Deze vrijstelling geldt niet voor toetsenborden.)
- Bijzondere kunststof onderdelen in de nabijheid van verwarmings- en fuserelementen. Ze mogen echter geen PBB's, PDBE's of chloorhoudende paraffines bevatten.
- Grote kunststof delen die aantoonbaar hergebruikt zijn en gekenmerkt zijn volgens ISO 11469: 2000. Ze mogen echter geen

PBB's, PBDE's of chloorhoudende paraffines bevatten.

- Het basismateriaal van printplaten mag geen PBB's (polybroombifenyyl), PDDE's (polybroomdifenylether) of chloorhoudende paraffines bevatten.
- Batterijen en accumulatoren bevatten geen zware metalen lood, cadmium of kwik bevatten. Technisch niet te voorkomen onzuiverheden zijn hiervan vrijgesteld. Ze moeten binnen de grenzen blijven van de geamendeerde Richtlijn 91/157/EEG inzake batterijen (aan de technische vooruitgang aangepast door de Richtlijn 98/101/EG).
- Fotogeleidende drums mogen geen selenium, lood, kwik of cadmium of een van hun verbindingen als bestanddelen bevatten.
- Chemicaliën die de volgende stoffen bevatten, gereguleerd door het Montreal-protocol, mogen niet worden gebruikt in de eindproductie van de machines of in de productie van printplaten: CFK's, HCFC's, 1.1.1. trichloorethaan of koolstoftetrachloride.
- Geluidsemissie: Voor toestellen met een afdrukfunctie, mag het "Declared A-weighted sound power level" L_{WAd} volgens ISO 9296, gemeten volgens ISO 7779, niet groter zijn dan de door de volgende formule bepaalde grenzen: $L_{WAd}: 0,035 \times KPM + 5,9$ (B) (Waarin KPM = kopieën per minuut)

De toestellen mogen bovendien niet meer dan 7,5 (B) L_{WAd} hebben, met uitzondering van toestellen met een KPM > 71.

UITVOERINGSVOORWAARDEN

- De inschrijver verbindt zich tot de aanvaarding van de gratis retour van de oorspronkelijke batterijen/accu's die de gebruiker kan vervangen. Hij kan hiervoor een derde partij inschakelen.
- De toestellen moeten kunnen werken met kringlooppapier van 100% post-consument gerecycled papier dat aan de vereisten van EN 12281:2002 voldoet. De inschrijver mag bepaalde soorten kringlooppapier aanbevelen; De informatie voor de gebruikers moet de volgende vermelding omvatten: "Dit toestel is geschikt voor kringlooppapier". Een verwijzing naar EN 12281:2002 mag worden opgenomen.
- De inschrijver moet de beschikbaarheid van reserveonderdelen gedurende ten minste 3 jaar na het einde van de productie garanderen.
- Gebruikte fotogeleidende drums moeten door de inschrijver teruggenomen worden (gratis, op een verzamelpunt). Men moet ze ofwel hergebruiken, ofwel hun materialen recyclen. De informatie voor de gebruikers moet details over de terugname en het verzamelpunt vermelden.
- Producten met gecombineerd tonerpatroon kunnen aanvaard worden indien het patroon niet ontworpen is om hergebruik te voorkomen. De producten moeten met gereviseerde tonerpatronen kunnen werken.
- De inschrijver verbindt er zich toe alle verpakkingen van producten terug te nemen en op correcte wijze af te voeren.
- De voor de verpakking gebruikte kunststoffen bevatten geen gehalogeneerde polymeren.

5.3. Grote overheidsopdracht $\geq$ 85.000 euro – speel op zeker!

Is het geraamde bedrag van je opdracht meer dan 85.000 euro en wordt je opdracht gepubliceerd? Neem dan contact op met de dienst Overheidsopdrachten en Juridische

Ondersteuning (T 03 240 54 59, aankoop@admin.provant.be). Zij helpen je graag verder met de opmaak van je bestek, zodat er zeker geen fouten instaan.

6. Mogelijke leveranciers

De meeste leveranciers van kantoortoestellen kunnen duurzame toestellen leveren.

Heb je zelf goede ervaringen met bepaalde firma's of ken je firma's die kunnen voldoen aan de criteria van de Gids duurzame aankopen? Mail de contactgegevens dan naar iso14001@admin.provant.be.

7. Meer info?

Neem voor meer informatie over het raamcontract contact op met de dienst Overheidsopdrachten en Juridische Ondersteuning (T 03 240 53 12; aankoop@admin.provant.be).